

Riječ Redakcije

Cijenjeni čitatelji !

SA ZADOVOLJSTVOM vam predstavljamo drugi broj časopisa *Historijska traganja* za 2008. godinu. Potaknuti pohvalama za prvi broj, potrudili smo se i ovaj put za vas izdvojiti devet zanimljivih članaka izvornog naučnog i preglednog karaktera, i autorizirano predavanje održano na Tribini Instituta za istoriju u Sarajevu *Dijalog s prošlošću*. Prezentirani radovi uvršteni su u dvije rubrike: *Članci* i *Predavanja sa Tribine*.

Zahvaljujući historijskim traganjima, u ovom broju možete saznati o dijelu prepiske koju je Ivan Frano Jukić imao sa svojim znamenitim savremenima o vizionarskom pogledu na Bosnu i Hercegovinu. S obzirom na multikonfesionalni sastav Bosne i Hercegovine, jedno od zanimljivih pitanja je i istraživanje o vjerskim preobraćenjima tokom 19. stoljeća, naročito kada su u pitanju pojedinačne sudbine ljudi iz različitih društvenih slojeva. Godina koja uvijek plijeni znanstvenu pozornost je revolucionarna 1848, a kako se reflektirala na Bosanski ejalet u vojnom pogledu, moći ćete saznati u ovom broju časopisa. Osim vjerske raznolikosti, bosanskohercegovačko stanovništvo odlikuje i višenacionalno obilježje. O samo jednom malom dijelu kulturnog djelovanja jednih od njih govori se u radu o Jevrejskom pjevačkom društvu *Lira* u Sarajevu. Stvaranje Kraljevine Jugoslavije bilo je okvir za promatranje Bosne i Hercegovine u novom državno-političkom sustavu, o stanju ličnih sloboda, odnosno o policijskom nadzoru nad podanicima govori se na plastičan način individualnih sudbina kako uglednijih, tako i "običnih ljudi". S obzirom na potrebu pronalaženja najpovoljnijeg položaja u Kraljevini Jugoslaviji, u Bosni i Hercegovini postojale su mnoge ličnosti koji su djelovanjem u političkom životu ostavile značajnog traga u bosanskohercegovačkoj povijesti, a jedan od njih je i Mehmed Spaho, o kojem se ovdje govori, te se, između

ostaloga, problematizira pitanje njegove smrti. Povezanost vjerske i nacionalne problematike u bosanskohercegovačkoj historiji otvara mnoga pitanja, a položaj Islamske vjerske zajednice u Kraljevini Jugoslaviji jedno je od značajnih i nezaobilaznih. Radom o privrednom i demografskom razvoju bihaćkog područja tokom dvadesetak godina poslije Drugog svjetskog rata završava se rubrika *Članci*.

Tokom prošlosti u bosanskohercegovačkoj historiji nastalo je dosta mitova i stereotipa. O jednom, dosta raširenom – *da se narodi u Bosni i Hercegovini mrze stoljećima* – govori članak u rubrici *Predavanja sa Tribine*.

Prema tome, devet znanstveno utemeljenih radova sadržaj je drugog broja časopisa *Historijska traganja*.

Nakon ovih kratkih naznaka o sadržaju časopisa, pozivamo vas na saradnju u pronalasku tragova prošlosti, njihovom prezentiranju i učenju o nama i drugima.

Redakcija